

<http://physicsweb.org/article/news/7/8/14>

2003/08/27

تک خال‌ی در تلاطم در هلیم - آبرشاره

ریچارد فاینمن [1]، زمان‌ی گفته بود تلاطم آخرین مسئله‌ی حل‌نشده‌ی بزرگ فیزیک کلاسیک است. جریان یک شاره‌ی کلاسیک را می‌شود با یک عدد بی بعد به اسم عدد رینلدرز [2] توصیف کرد، که به سرعت شاره و پارامترها ی دیگری بسته‌گی دارد. وقت‌ی این عدد از حد معین‌ی بیشتر می‌شود، جریان متلاطم می‌شود. آنتی‌فینه [3] از دانش‌گاه صنعتی‌ی هلسینکی، و هم‌کارانش از زاپن، فنلاند، هلند، روسیه، و جمهوری‌ی چک، معیار جدیدی برای شروع تلاطم در هلیم ۳ ی آبرشاره کشف کرده‌اند، که به سرعت بسته‌گی ندارد [4].

هر آبرشاره از دو جزئی تشکیل می‌شود: یک جزئی عادی‌ی گرانرو، و یک آبرشاره‌ی بی‌اصطکاک که می‌تواند بدون گرانروی جاری شود. هلیم ۳ در دماهای کم‌تر از 2.7 mK آبرشاره می‌شود، و در دماهای کم‌تر از یک دما‌ی بحرانی‌ی 2.2 mK وارد به اصطلاح فاز B می‌شود.

یک ویژه‌گی‌ی دیگر هر آبرشاره آن است که حرکت چرخشی‌یش به رشته‌ها ی گردشاره کوانتیبده می‌شود. فینه و هم‌کارانش، با استفاده از روش‌ها ی تشذید مغناطیسی‌ی هسته‌رفتار حلقه‌ها ی رشته‌ی گردشاره در یک آبرشاره‌ی چرخان را بحسب دما بررسی کردند. این حلقه‌ها را به درون آبرشاره‌ی چرخان تزریق می‌کردند. آن‌ها دریافتند اگر دما بیش از 60% دما‌ی بحرانی باشد، این حلقه‌ها درازتر می‌شوند و خود شان را با محور چرخش هم‌سویی کنند. اما اگر دما کم‌تر از 60% دما‌ی بحرانی باشد، این حلقه‌ها به شکل یک مجموعه‌ی متلاطم در می‌آیند، هر چند سرانجام راست می‌شوند. از شبیه‌سازی‌ها ی عددی بر می‌آید ممکن است رشد امواج - کلوین [5] در حلقه‌ها باعث تلاطم شده باشد. شاید این تک خال، چیزها یی هم در مورد تلاطم در

شاره‌ها روشن کند.
جزئیات - بیشتری از این کار، در [6] آمده است.

- [1] Richard Feynman
- [2] Reynolds
- [3] Antti Finne
- [4] Nature **424** 1022
- [5] Kelvin
- [6] <http://physicsweb.org/article/world/16/8/3>